

Bilješka o piscu:

Miroslav Krleža (7.7.1893. Zagreb - 1981.) jedan je od najznačajnijih pisaca 20. stoljeća u Hrvatskoj i Evropi. Poslije završene niže gimnazije u Zagrebu je prekinuo vojni studij u peštanskoj vojnoj akademiji Ludoviceumu. Od pojava Oktobarske revolucije angažira se dosljedno na strani ratničkog pokreta ocjenjujući rusku revoluciju kao "signal svjetionika nad brodolomom međunarodne situacije". U literaturi javlja se 1914. i prve knjige stihova objavljene su mu u toku prvog svjetskog rata: *Pan* (1917.) i *Tri simfonije* (1917). Pjesnik, romanopisac, novelist, dramatičar i esejist, surađivao je u brojnim časopisima i listovima te je sam pokrenuo četiri književne revije: *Plamen*

(1919);

Književna republika

(1923-1927);

Danas

(1934);

Pečat

1939-1940. Od 1950. god. na čelu je Leksikografskog zavoda i rukovodi radom na izdavanju enciklopedija.

U vrijeme kad se domaća literatura guši u formalističkoj igri i nekritičkom oponašanju nekih modernističkih uzora javlja se kao pisac "nov po izrazu kojim kazuje svoja djela, kao i po koncepciji kako ih razmišlja, nov u formi kao i u sadržini". Pjesnik bogate imaginacije dao je sugestivne slike bolesti, rata, jeseni i predvećerja, ali i akorde koji zrače optimizmom i povjerenjem u sutrašnjicu.

U proznom djelu dao je Krleža kompleksnu sliku našeg društva, nervozne i nadarene pojedince fascinirane tajnovitošću ljepote. Lirik po vokaciji dao je upečatljive slike panonskog krajolika, ali i čudesnu sliku ruskog prostranstva, te u magnetičnosti i neodoljivosti pariskog medija. Krleža je obuhvatio mnoge literarne fenomene ovog stoljeća dajući pregnantne portrete ljudi, a ujedno je naslikao jednu čitavu galeriju velikih ličnosti, učenjaka, umjetnika starog i novog doba. Za Krležino djelo karakteristično je veliko bogatstvo motiva te takav unutarnji sklad koji sugerira "da svaka nova knjiga ovog umjetnika znači samo jedan odlomak njegova djela kao cjeline".

Enciklopedija leksikografskog zavod, Zagreb, 1967. godine

Rat u djelima Miroslava Krleže

Godine 1913. Krleža je prekinuo vojni studij. Već tu je pokazao svoje mišljenje o ratu. Prvi osjećaj o ratu Krleža iskazuje 1914. Početkom prvog svjetskog rata. On je pogođen užasima rata i ratnim razaranja, protiv se ratu pa piše zbirku novela *Hrvatski bog Mars*. Te novele su povezane ratu, u njima Krleža iznosi svoje osjećaje prema ratu. On na pomalo ironičan način opisuje rat i prikazuje koliko je rat besmislen. Krleža u tim novelama prikazuje ponašanje i reagiranje ljudi na razne stvari: on te ljude uspoređuje sa raznim životinjama, stvarima... On prikazuje kako ljudski život u ratu ne vrijedi ništa i kako čovjek u ratu gubi i ono malo što ima: "I takose baraka Pet Be počela kladiti na vidovinevu glavu, da neće do jutra ". Krleža ipak ne unosi u svoja djela puno osjećaja, već on prepušta čitatelju da razmisli o ratu.

Glavni junak u noveli *Baraka Pet Be*

U ovoj noveli susrećemo se sa intelektualcem, koji je stradao u ratu, Vidovićem. Imao je jaku želju za životom, da ne umre, dok su se drugi kladili da neće preživjeti do jutra: "Nemam ruke! Da! I kost mi polomljena! Da! Ali živim! Gospode Bože! Još uvijek živim!". Drugi bolesnici su Vidovića već svrstali kao novi bog osam, što znači da mu je ostalo još malo vremena do kraja: "Došao je novi broj osam! Djeco!". Stanje Vidovića bilo je jako slabo te se pogoršavalo iz minute u minutu: "Od gubitka krvi iscrpen, spavao je Vidović cijelo poslijepodne, a sad se probudio i ne zna gdje je i što se dogodilo...". Vidović je cijelo vrijeme tužno ležao na krevetu mislio na operaciju: "Hoće li me operirati?". Nakon toga Vidović je pokušavao spasiti bolesnika, koji je ležao pred njega, broj devet, ali nije uspio. Nije imao glasa, dok su ostali bili izvan bolnice - barake, i tamo skakali i galamili od sreće

Pojedinac u djelima Miroslava Krleže

U svojim djelima Krleža rado upotrebljava pojedinca kao glavni lik. Prikazuje ih nesigurnim i nestabilnim osobama, koji svoje osjećaje javno ne iskazuju. Unatoč tome da su ti pojedinci imali probleme ratnih vrsta, oni su u mislima imali dovoljno mjesta, da su mogli razmišljati i o ljubavi, ljepoti, te o drugim vedrim stvarima u svojim životima. Ti likovi su u toku djela uspoređeni sa stvarima, životinjama, brojkama... U svim je djelima završetak pojedinca tragičan.

Stil i jezik Miroslava Krleže

Miroslav Krleža u svojim djelima koristi kajkavsko narječje i stoga jer je to govornjegova rodnoga kraja grada Zagreba: "Imam ga, imam, ali bi bolje bilo da ga nimam! Kakšen je to vražji rod? Da bod da, voda ga poplavila!". Rečenice su većinom složene i duge. U svojim djelima Krleža koristi dijalektalizme i tuđice. To se vidi već u naslovu novela *Kraljevska ugarska domobranska novela*

tj

Magijar Kiralji honved morella,

te u rečenici u

Baraki Pet Be:

"Lieb Vaterland, magst ruhig sein,..." i "Mamma mia, mamma mia!...". Poredbe su isto tako jedno od najupotrebljenijih sredstava kojima se Krleža koristio. Njima je htio prikazati kao on vidi rat, na što sliči rat. Pored dijalektalizma, tuđica i poredba Krleža upotrebljava i arhaizme.